

Warszawa, dnia 11 grudnia 2019 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

DD3.056.21.2019

Odpowiadając na wystąpienie z dnia 17 sierpnia 2019 r., przekazane przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przy piśmie z dnia 13 września 2019 r. Nr BON.VI.054.78.2019.BC, uprzejmie informuję.

W swoim wystąpieniu zgłosił Pan postulat zniesienia lub obniżenia podatku dochodowego od osób fizycznych od świadczeń otrzymywanych przez osoby starsze i niepełnosprawne, niezdolne do samodzielnej egzystencji. Zatem wystąpienie to zostało zakwalifikowane jako petycja w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870).

Przedmiotem petycji może być bowiem żądanie, w szczególności, zmiany przepisów prawa, podjęcia rozstrzygnięcia lub innego działania w sprawie dotyczącej podmiotu wnoszącego petycję, życia zbiorowego lub wartości wymagających szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego, mieszczących się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji (art. 2 ust. 3 ustawy o petycjach).

W związku z powyższym wyjaśniam, co następuje.

Kwestię opodatkowania dochodów osiąganych przez osoby fizyczne reguluje ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1387, z późn. zm.), zwana dalej „ustawą PIT”.

Opodatkowanie emerytur i rent wynika z obowiązującego systemu podatkowego i znajduje „systemowe” uzasadnienie. Stosownie bowiem do postanowień art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy PIT, składki – określone w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych – zapłacone w roku podatkowym bezpośrednio na własne ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe oraz wypadkowe podatnika oraz osób z nim współpracujących, albo potrącone w roku podatkowym przez płatnika ze środków podatnika, podlegają odliczeniu od dochodu, który stanowi podstawę opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych.

Skoro zatem kwoty składek na ubezpieczenia społeczne obniżają podstawę opodatkowania, uzasadnionym i sprawiedliwym jest, aby opodatkowaniu podlegały świadczenia będące następstwem tych składek, czyli emerytury i renty.

Należy także wspomnieć, że w momencie wprowadzenia podatku dochodowego od osób fizycznych w 1991 r. wszystkie krajowe emerytury i renty zostały ubruttowione, tak aby po

pobraniu podatku otrzymywane przez emeryta świadczenie nie było niższe niż przed wprowadzeniem podatku dochodowego.

Stąd też zgodnie z przepisami ustawy PIT, emerytura i renta stanowi źródło przychodu, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 12 ust. 7 ustawy PIT i podlega opodatkowaniu według obowiązującej skali podatkowej.

Ponadto uprzejmie wyjaśniam, że w ustawie PIT istnieją regulacje, które uwzględniają sytuację osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, rodzinnej, zdrowotnej, materialnej, a do tej grupy podatników należy duża część emerytów i rencistów i osób niepełnosprawnych.

Przykładowo, zwolnieniem od podatku objęte są:

- renty przyznane na podstawie odrębnych przepisów o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (pkt 2),
- dodatek pielęgnacyjny (pkt 8),
- zapomogi otrzymane w przypadku indywidualnych zdarzeń losowych, klęsk żywiołowych, długotrwałej choroby lub śmierci:
 - z funduszu socjalnego, zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, z funduszy związków zawodowych lub zgodnie z odrębnymi przepisami wydanymi przez właściwego ministra – niezależnie od ich wysokości,
 - z innych źródeł – do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 6 000 zł (pkt 26),
- świadczenia otrzymane z tytułu jednorazowej pomocy materialnej finansowanej ze środków budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego w związku z zaistniałym zdarzeniem losowym (pkt 26a),
- świadczenia otrzymywane przez emerytów lub rencistów w związku z łączącym ich uprzednio z zakładem pracy stosunkiem służbowym, stosunkiem pracy lub spółdzielczym stosunkiem pracy, w tym od związków zawodowych, do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 3 000 zł (pkt 38),
- świadczenia z pomocy społecznej (pkt 79),
- wartość świadczeń przysługujących na podstawie odrębnych przepisów dotyczących emerytów i rencistów z tytułu abonamentowych opłat telewizyjnych i radiowych (pkt 87),
- dodatki mieszkaniowe i ryczałty na zakup opału, przyznane na podstawie odrębnych przepisów o dodatkach mieszkaniowych (pkt 97).

Od 1 października 2019 r. wprowadzono nowe zwolnienie od podatku, które obejmuje świadczenie uzupełniające otrzymane zgodnie z przepisami o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji¹⁾ (pkt 100a).

Ponadto stosownie do postanowień art. 26 ust. 1 pkt 6 ustawy PIT, odliczeniu od dochodu przed opodatkowaniem podlegają wydatki na cele rehabilitacyjne oraz wydatki związane z ułatwieniem wykonywania czynności życiowych, poniesione w roku podatkowym przez podatnika będącego osobą niepełnosprawną lub podatnika, na którego utrzymaniu są osoby niepełnosprawne. Zatem ulgą objęte są wydatki poniesione na rehabilitację osób niepełnosprawnych, niezależnie od ich

¹⁾Zob. ustawa z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (Dz. U. z poz. 1622).

wieku. Wśród osób z orzeczoną niepełnosprawnością dużą grupę stanowią osoby starsze. Jeżeli osoby te, bądź podatnicy, na których utrzymaniu pozostają niepełnosprawne starsze osoby ponoszą wydatki na cele rehabilitacyjne, to mogą skorzystać z ulgi na cele rehabilitacyjne (15 różnych rodzajów wydatków), z których zdecydowana większość podlega odliczeniu w całości, tj. ulga ta nie jest obwarowana limitem odliczenia, a wysokość wydatków ustala się na podstawie dowodu ich poniesienia. Z preferencji tej korzysta każdego roku ponad milion podatników.

Jak już wspomiano dochody z emerytur i rent podlegają opodatkowaniu na zasadach ogólnych przy zastosowaniu skali podatkowej. Stawki podatku dochodowego wynoszą: dla dochodów (podstawy obliczenia podatku) nieprzekraczających kwoty 85 528 zł – 17%²⁾ i 32% od nadwyżki ponad tę kwotę. Od tak obliczonego podatku podatnik odlicza kwotę zmniejszającą podatek. Od rozliczenia za 2017 r. – kwota ta jest różna w zależności od wysokości dochodu podatnika. Przy czym wysokość tej kwoty jest preferencyjna dla podatników o najniższych dochodach.

Ponadto podatnik, obliczając podatek, ma prawo skorzystać z przysługujących mu odliczeń od podatku, w tym z możliwości odliczenia zapłaconej składki na powszechne ubezpieczenie zdrowotne. Taki sposób opodatkowania dochodów powoduje, że efektywne (rzeczywiste) opodatkowanie dochodów podatników tego podatku kształtuje się na poziomie 8,74%, w tym podatników pierwszego przedziału skali podatkowej – 7,47% natomiast drugiego przedziału skali – 15,70%³⁾.

Jednocześnie wobec zrealizowanych w tym roku obietnic dotyczących redukcji obciążeń podatkowych podatników podatku PIT, w tym obniżenia stawki podatku PIT w skali podatkowej z 18% do 17%, z której to zmiany korzystają również emeryci i renciści, obecnie nie są prowadzone prace, których konsekwencją byłoby obniżenie wpływów z podatku PIT.

Z upoważnienia Ministra Finansów,
Beata Karbownik
Zastępca Dyrektora
Departamentu Podatków Dochodowych
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

W związku z rozpoczęciem stosowania z dniem 25 maja 2018 r. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE. L. 2016.119.1 z 04.05.2016 r.), dalej RODO uprzejmie informujemy:

1. *Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Minister Finansów z siedzibą w Warszawie 00-916, ul. Świętokrzyska 12.*
2. *Kontakt z Inspektorem Ochrony Danych możliwy jest pod adresem – IOD@mf.gov.pl*
3. *Pani/Pana dane przetwarzane są w celu realizacji ustawowych zadań Administratora, na podstawie przepisów prawa, w szczególności: art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej.*

²⁾ Na podstawie ustawy z dnia 30 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1835) od 1 października 2019 r. zawarta w skali podatkowej stawka podatku została obniżona z 18% do 17%.

³⁾ Na podstawie danych wynikających z rozliczenia podatku dochodowego od osób fizycznych za 2017 r.

4. *W związku z przetwarzaniem danych w celach wskazanych w pkt 3, Pani/Pana dane osobowe mogą być udostępniane innym odbiorcom lub kategoriom odbiorców danych osobowych. Odbiorcami Pani/Pana danych osobowych mogą być podmioty uprawnione do odbioru Pani/Pana danych, w tym państwa trzecie, nienależące do UE, w uzasadnionych przypadkach i na podstawie odpowiednich przepisów prawa.*
5. *Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane przez okres niezbędny do realizacji celów przetwarzania, lecz nie krócej niż okres wskazany w przepisach o archiwizacji.*
6. *W związku z przetwarzaniem przez Administratora Pani/Pana danych osobowych, przysługuje Pani/Panu prawo do:*
 - ✓ *dostępu do treści danych, na podstawie art. 15 RODO z zastrzeżeniem, że udostępniane dane osobowe nie mogą ujawniać informacji niejawnych, ani naruszać tajemnic prawnie chronionych, do których zachowania zobowiązany jest Administrator oraz z zastrzeżeniem art. 5 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych;*
 - ✓ *sprostowania danych, na podstawie art. 16 RODO;*
 - ✓ *ograniczenia przetwarzania danych, na podstawie art. 18 RODO.*
7. *Podanie danych osobowych jest obligatoryjne na mocy przepisów prawa.*
8. *W przypadku uznania, iż przetwarzanie przez Administratora Pani/Pana danych osobowych narusza przepisy prawa, przysługuje Pani/Panu prawo do wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.*
9. *Przetwarzanie Pani/Pana danych może odbywać się w sposób zautomatyzowany, co może wiązać się ze zautomatyzowanym podejmowaniem decyzji, w tym z profilowaniem, które wykonywane jest przez Administratora na mocy obowiązujących przepisów prawa. Dotyczy to poniższych przypadków:*
 - ✓ *dokonywania oceny ryzyka naruszenia prawa, gdzie ocena ta dokonywana jest na podstawie danych zadeklarowanych w złożonych dokumentach, w oparciu o ustalone kryteria.*
 - ✓ *dokonywania oceny ryzyka naruszenia prawa, gdzie ocena ta dokonywana jest na podstawie danych pozyskiwanych z dostępnych publicznie rejestrów oraz portali społecznościowych, w oparciu o ustalone kryteria.*

Konsekwencją dokonanej oceny, w powyższych przypadkach, jest automatyczne zakwalifikowanie do grupy ryzyka, gdzie kwalifikacja do grupy nieakceptowalnego ryzyka może skutkować zmianą relacji i podjęciem dodatkowych czynności przewidzianych prawem.